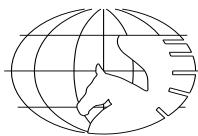

ICOMOS

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES
CONSEJO INTERNACIONAL DE MONUMENTOS Y SITIOS
MEDNARODNI SVET ZA SPOMENIKE IN SPOMENIŠKA OBMOČJA

Združenje za obranjanje spomenikov in spomeniških območij

ICOMOS/SI

Prenova Plečnikovega stadiona v Ljubljani

Stadion za Bežigradom je v opusu evropsko in svetovno priznanega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika edini športni objekt, s še vedno jasno berljivo zasnovo in ohranjenimi arhitekturnimi elementi. Plečnikova zamisel o povezavi atletskega tekmovališča z gledališčem na prostem je bila zasnovana po vzorih antičnih stadionov. Gre za vzorčni primer Plečnikove arhitekture, ki zaznamuje nekdanje bežigrasko predmestje ob glavni mestni vpadnici. Hkrati govorimo o najstarejšem ohranjenem stadionu v Ljubljani, katerega gradnja je bila začeta 1923 za potrebe Katoliškega društva Orli in nadaljevana za Evharistični kongres 1935. Stadion je služil kot prizorišče za Slovenijo pomembnih športnih, kulturnih in političnih prireditev.

Plečnikova arhitektura, urbanistične in parkovne zasnove, javni spomeniki in drugi avtorski posegi so dali Ljubljani izjemen pečat, zato je potrebno Plečnikov opus varovati in ohranjati v njegovi celostni arhitekturni, simbolni in materialni podobi skladno s spomeniškovarstvenimi načeli, ob upoštevanju mednarodnega pravnega varstva kulturne dediščine. Slovenija kot država pogodbenica Konvencije o stavbni dediščini Evrope¹ je prepoznala stavbno dediščino kot nenadomestljiv izraz bogastva in raznovrstnosti kulturne dediščine Evrope, neprecenljiv dokaz o naši preteklosti in skupno dediščino vseh Evropejcev. Namen konvencije je zagotoviti varstvo evropske stavbne dediščine, kot neprecenljiv dokaz o naši preteklosti, ki ga je potrebno posredovati prihodnjim rodovom. Konvencija zavezuje pogodbenice med drugim k sprejemu določb, ki preprečujejo poškodovanje, propadanje in rušenje zavarovane dediščine.

Če nadaljujem z vsebino mednarodnih dokumentov ali kot je navedeno v 5. členu Beneške listine iz 1964, ki opredeljuje uporabo spomenikov, pri kateri konstrukcija ali dekoracija stavbe ne sme biti prizadeta, in naprej v 6. členu govori, da ohranjanje spomenika vključuje tudi ohranitev primerne okolja ter prepoveduje vsakršne nove gradnje, rušenja ali prezidave, ki bi utegnile spremeniti razmerja gmot in barv. Upoštevanje mednarodnih listin in strokovnih priporočil je prva stopnja kakovostnega varovanja kulturne dediščine.

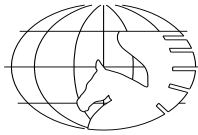
Plečnikov stadion zasluži prenovo v skladu s strokovnimi konservatorskimi – restavratorskimi načeli in zgoraj imenovanimi mednarodnimi določili, pri kateri bo ohranjena njegova arhitekturna, materialna in simbolna vrednota, kar pa žal prvo nagrajena natečajna rešitev za prenovo in dograditev centralnega stadiona Jožeta Plečnika za Bežigradom ne prinaša, saj ne upošteva načel celostnega varstva dediščine, ampak izniči Plečnikovo avtorsko zasnovo, jo dozida in nadzida ter grobo poseže v vplivno območje spomenika. Ohrani zgolj veliko tribuno oziroma glorioetto in zidano opečno obodno ograjo, kar je daleč od doslednega ohranjanja in prezentacije Plečnikove arhitekture, kot je navedeno v Poročilu za medije vabljene mednarodnega natečaja

---

¹ Mednarodna zakonodaja in listine s področja varstva kulturne dediščine so objavljene v delih Mednarodno varstvo kulturne dediščine, Vestnik, št. XVII, Ljubljana 2000, in Doktrina 1, Mednarodne listine ICOMOS, Ljubljana 2003

ICOMOS

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES
CONSEJO INTERNACIONAL DE MONUMENTOS Y SITIOS
MEDNARODNI SVET ZA SPOMENIKE IN SPOMENIŠKA OBMOČJA

za urbanistično in arhitekturno zasnovo prenove in dograditve centralnega stadiona za Bežigradom, april 2009.

Kljub potrditvi Zavoda o varstvu kulturne dediščine Slovenije o ustreznosti zmagovalnega predloga za prenovo Plečnikovega stadiona zahtevamo ponovno strokovno presojo upoštevanja kulturnovarstvenih izhodišč in zagotovitev varstva Plečnikovega stadiona v skladu z mednarodnimi določili in pravnim varstvom kulturne dediščine.

mag. Marko Stokin
predsednik

Združenja za ohranjanje spomenikov in spomeniških območij ICOMOS/SI